

Nr 50.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående avskrivning, i samband med försäljning av kronan tillhöriga $\frac{1}{12}$ mantal Vännäs nr 22 i Överkalix socken av Norrbottens län, av viss fordran; given Stockholms slott den 20 januari 1933.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 20 januari 1933.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, NOTHIN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sköld, anför:

Enligt köpekontrakt den 8 april 1932 med därå den 22 augusti 1932 tecknat godkännande har domänstyrelsen till Oskar Nilsson i Vännäs i Överkalix socken försålt fastigheten $\frac{1}{12}$ mantal Vännäs nr 22 (22²) i sagda socken mot en köpeskilling av 4,000 kronor, att gäldas sålunda, att Nilsson övertager och ansvarar för samtliga fastigheten graverande inteckningar, därvid Nilsson ock ikläder sig att utgiva alla å dessa inteckningar den 8 april 1932 upplupna och sedermera belöpande räntor ävensom oguldna födoräds- eller andra förmåner, för vilka inteckning meddelats i fastigheten. Tillika har Nilsson åtagit sig att gälda alla å fastigheten sistnämnda dag belöpande

och oguldna skatter samt de skatter, som komma att påföras fastigheten intill dagen för köpebrevs utfärdande. Domänstyrelsen å sin sida har förbundit sig att göra framställning om avskrivning av Nilssons skuld till kronan på grund av borgen för en Nilssons broder N. J. Nilsson i Överkalix; och har i köpekontraktet stadgats, att, därest sådan avskrivning icke skulle beviljas, köpeavtalet komme att hävas.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 16 december 1932 har nu *domänstyrelsen* hemställt, att Kungl. Maj:t måtte hos riksdagen göra framställning om att den fordran, kronan på grund av ifrågavarande borgensåtagande ägde hos Oskar Nilsson, 24,531 kronor 84 öre jämte viss ränta och lagsökningskostnad, finge avskrivas. Till stöd för denna framställning har domänstyrelsen, under återopande av omförmälda köpekontrakt, vidare anfört följande:

År 1928 försålles under hand till firman Nilsson & C:o, N. J. Nilsson, i Överkalix en virkespost från Västra Korpilombolo revir. Köpeskillingen uppgick till 29,522 kronor 85 öre och skulle enligt en den 1 oktober 1928 dagtecknad förbindelse erläggas senast den 15 september 1929. Såsom säkerhet för såväl köpeskillingen som 6 procent ränta därpå avlämnade firman en solidarisk proprieborgen av Oskar Nilsson, Nils Nilsson i Överkalix och L. A. Wennberg i Hedensbyn.

Enär köparen underlät att å förfallodagen gälda köpeskillingen, förpliktade länsstyrelsen genom utslag den 24 januari 1930 firman och dess borgensmän att vid äventyr av utmätning utgiva fordringsbeloppet jämte ränta och lagsökningskostnad. Den utmätning, som sedermera företogs, inbragte tillhoppa 3,377 kronor 8 öre. Sedan firman Nilsson & C:o den 19 mars 1930 försatts i konkurs, bevakades i densamma kronans fordran. En utdelning av endast 1,613 kronor 93 öre tillföll domänstyrelsen.

Borgensmannen Oskar Nilsson tillhöriga $\frac{1}{12}$ mantal Vännäs nr 22 (22²) försålles exekutivt, varvid hemmanet inropades för kronans räkning för 9,200 kronor. Detta hemman hade emellertid icke ansetts böra bibehållas i kronans ägo bl. a. på grund av ett avsevärt födoråd, som åvilade detsamma. Sedan domänstyrelsen med anledning därav vidtagit åtgärder för hemmanets försäljning, hade förutvarande ägaren, förenämnde Oskar Nilsson, gjort framställning om att få återköpa fastigheten, som i generationer gått i arv inom hans familj. Nilsson hade därvid förklarat, att han, oaktat hemmanet taxerats till 14,700 kronor, icke kunde betala mer än 4,000 kronor till följd av nyssnämnda födoråd, som utginge till hans fader och syskon, samt på grund av dryga skatter m. m. Såsom villkor för köpet hade han emellertid uppställt att bliva befriad från sin återstående skuld till kronan på grund av den borgen, som han tecknat för N. J. Nilssons med firma Nilsson & C:o virkesköp.

Styrelsen, som ansett det av Nilsson avgivna anbudet för lågt i förhållande till hemmanets taxeringsvärde, hade sedermera erbjudit honom fastigheten för en köpeskillning av 6,000 kronor. Nilsson hade emellertid av förut anförda skäl vidhållit sitt anbud.

Något försök att utbjuda hemmanet till annan än Nilsson hade styrelsen icke vidtagit, enär det ansetts osannolikt att bättre anbud skulle kunna erhållas, bl. a. därför att under de senaste åren ett flertal fastigheter i orten sålts exekutivt.

Statskontoret har i infortrat yttrande den 9 januari 1933 tillstyrkt, att Oskar Nilsson befriades från ytterligare borgensansvar på grund av borgensförbindelsen i fråga. Statskontoret har härvid anfört:

Sedan utmätning skett hos Oskar Nilsson för nämnda borgen, syntes några större möjligheter icke föreligga för kronan att av Nilsson återfå ytterligare någon del av den resterande köpeskillingen för virkesposten. I fråga om de övriga två borgensmännen, hos vilka utmätning även skett för domänstyrelsens fordran, hade statskontoret från domänstyrelsen inhämtat, att jämväl dessa saknade medel att be ala ifrågavarande fordran samt att de befunno sig i fattiga omständigheter. För den händelse Oskar Nilsson skulle befrias från betalningsansvar för sin borgen för firman Nilsson & C:o, vilken borgen vore solidarisk proprieborgen, syntes detta inverka på möjligheterna att av övriga borgensmän utfå styrelsens fordran. Då emellertid dessa, såsom nyss nämnts, åtminstone för närvarande icke syntes hava möjlighet att betala skulden till domänstyrelsen och kronans kvarstående fordran alltså måste betraktas såsom i huvudsak värdelös, torde den anförda omständigheten icke böra utgöra hinder för att Oskar Nilsson på sätt domänstyrelsen föreslagit befriades från betalningsskyldighet.

Av omständigheterna synes framgå, att, på sätt domänstyrelsen funnit, *Departements-*
chefen. ifrågavarande för kronans räkning exekutivt inköpta fastighet Vännäs 22² icke är av beskaffenhet att böra av kronan behållas. Fastigheten är enligt vad jag inhämtat besvärad av, förutom inteckningar till säkerhet för omförmälda födoråd åt Oskar Nilssons fader och syskon, inteckningar för fordran till sammanlagt belopp av 4,000 kronor. Värdet av födorådsförmånerna torde vara betydande. Vad i ärendet förekommit synes giva vid handen, att, särskilt på grund av storleken och arten av sagda födoråd, högre köpeskillning för fastigheten än den i förenämnda köpekontrakt upptagna icke kan under nuvarande konjunkturer erhållas. Beträffande det i kontraktet stadgade villkoret angående avskrivning av Nilssons skuld till kronan på grund av borgen anser jag mig böra förorda bifall till domänstyrelsens av statskontoret tillstyrkta hemställan, att dylik avskrivning må äga rum. Skulden uppgår, såsom redan nämnts, efter avdrag av influetna avbetalningsbelopp om sammanlagt 4,991 kronor 1 öre, till 24,531 kronor 84 öre, vartill komma ränta och lagsökningskostnad. Möjlighet för Nilsson att ens till någon del gälda denna sin skuld torde icke finnas. Ehuru Nilssons befriande från betalningsansvar i så måtto torde inverka på kronans rätt även gentemot Nilssons båda medborgensmän, att dessa därefter bliva ansvariga för beloppet allenast var för sin del efter huvudtalet, torde, på skäl statskontoret härutinnan framhållit, denna omständighet ej böra utgöra hinder mot den föreslagna åtgärden.

På grund av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att medgiva,

att, i samband med försäljning till Oskar Nilsson av fastigheten $\frac{1}{12}$ mantal Vännäs nr 22 [22²] i Överkalix socken av Norrbottens län enligt bestämmelserna i före-

Kungl. Maj:ts proposition nr 50.

nämnda köpekontrakt, kronans fordran hos Nilsson på grund av ifrågavarande borgensförbindelse, 24,531 kronor 84 öre jämte ränta och ersättning för lagsökningskostnader, må avskrivas.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj: Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Hugo Nordlander.